Csütörtök. 2. Szám. Januárius 6-kán 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLONY

(NEGYEDIK ÉVI FOLYAM.)

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Kiadatnak ugyanott minden cs. k. postahivatalnál, s lapok kiadó hivatalához czímzendő levelekben. Ára évenyegyére 3 fr 15 kr; félévre 6 fr 30 kr, évre 12 fr 60 kr ut pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasitandók.

Hirdetések minden egy sor után 7 kr. kiszámitva; folytonos hirdetésekért bár pedig elengedtetik. Mindenik hirdetésére 20 ujkr bélyegdij előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiók stb. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: A Szentgyörgy-utczában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL: A Kötöspontban, STEIN könyvkereskedésében.

SZERB MOZGALOM.

(D) A mint közbeszéli lapunkban emlitve volt, Pesztrél jelentékenyfegyveres erő küldetett a szerb határszélekre, szemmel tartani a szomszédos Szerbhon legujabban kiütött forradalmi mozgalmait.

A szerb nemzeti gyülés múlt hó 12-én a nemzeti fegyveres erő felállitása mellett fenyegető állást vevén követelte a népszerűtlenné vált fejedelem leköszönését, és erre Sándor szerb fejedelem a nagy Czerni György fia szükségesnek látta egy török várba menekülni; a gyülés az ekként megürültnek állitott fejedelmi széke megválaszta Obrenovics Milost, a ki a szerb függetlenségi harczokban szerezvén hirnevet, még 20 év előtt hordá fején ezen orszag fejedelmi süvegét, de ki azonban a szerb fejedelmeknek folyvást változó sorsa szerint 1839-ben kényszeritve lón hornanyát fin Milán részére lemondani s midőn ennek halálával ugyanazon évben Milos testvére Mihály kiáltatott ki, az előbbinek küzdelme a suzerain portától örökösön reá ruházott fejedelemségért eredményetlen lón; mig végre 1842-ben az akkori forradalom által az Obrenovics család végkép letétetett a fejedelemségből s Georgevics Sándor lón a fejedelem, kit a porta megerősitett, s 1843-ban Oroszország is elismert.

Most a változékony szerbek azon folytonos kulsó agitatiók következtében, melyek utópiakat a muszkás-szláv propagandában lelnek, összeesküvések, s ezekhez megihlusulta után alkotmányosszerű forradalom által Sándort kiüzék a föhatalomból.

Egy látszatra, mintán egyikor az Obrenovics nemzetség örökös fejedelemül volt elismerve, a porta által is, mégis később a nemzetgyülés általi megválasztási Sándornak a szultán érvényesité, elismerve igy a szabad választás jogát; ezen nemzetgyülésileg végrehajtott forradalom, korábbi jogok alapján nyugszik, s törvényszerünek mondható; de Európára nézve ezen lépés politikai hordereje nagy, mert tudva van hogy Milos barátja az orosznak; mig Sándor inkább ragaszkodott a portahoz s Ausztriához szintén vonszolomnal viseltetett.

Egy nagy európai agitatio mozzanatára lelünk mi a szerb eseményekben, melyekre nagy fényt vetnek az európai lapok azon legközelebbi értesitései, miszerint az orosz, Franczianorszagnak szabad kezet engedett az olasz ügyekben, a miért Napoleon az orosznak azoldunai tért engedte át.

Ezen mozgalom által mint közvetlenül szomszédos, s egyszersmind egy szláv agitatio kütörése által nagy részben fenyegetett állam, kivalólag van Ausztria érdekelve: s összevetve ezen körülmenyt a fennebb értelmezett titkos egyeménnyel, mely Napoleon és Sándor czár közt létezném, annyival kedvetlenebb Ausztria helyzete, mert ez egyezmény éppen Ausztria érdekeit szoritja két tüz közé.

Azonban Austria is éberen van; s mig hadsergeit feltünő készüllen s gyorsan tudta a határszélekre előnyomni: magát szintolyg feltünő mérsékeltséggel az egész kérdésben közönbösnek nyilatkoztatá, s a kérdés végleges eldöntését a suzerain hatalomnak azon európai nagy hatalmukkal egyetértésétől várja, a kik a török állapotot felette értekezletekben részt vettek, s kik által az szerb állapotok végleges kiegyenlitése is várhatók.

A kérdés lehető hőkés megoldására nagy reményt nyujt az, hogy a szerb forradalom a nép egyetértésén látszik alapultnak, mert a polgárháboru kitörése elmaradott minden iszonyával, s a nemzetgyülés határoztatára magát alkotmányos alapokon éri jogosultnak.

Kérdésen kivül várni lehet azt, hogy a nemzet akaratjat mint a suzerain mind a szövetséges hatalmak elvégre is érvényesnek ismerik el, s akkor a lehető lázadások s katastrofok tüzfészke ki lesz oltva.

Hanem azután kérdéssé válik, ha vajon az oly hősiesmultu s vénségére újra népszerű vált uj fejedelem a megválasztásán bevégződtek-e a szerb nép reményei; s nem éppen elökészület-e az oly reményekre, melyek nagy világkérdéseket hozhatnak elő az idő méhéből? kérdés ha vajjon Obrenovics Milos személyében nem egy eles és erőteljes ék üttetett a török birodalom derekába, mely annak szétdarabolását nem sokára meghczdje? mert azt alig hihetni, hogy Oroszhon lemondott volna sázadokon át érlelt reményeiről, melyekért csak közelebbről is a kelети háborban oly letségheesett harczot folytatott, melynek kudarczát csak az ott elvezni látszott ügynek egyiori diadala egyelőnileti kiáz, a mire pedig soha sem lehet kedvezőbb kilátás mint most, midőn egy magát minden áron császárnak megtartani akaró Napoleon által Franczianorszag erkölcsi érzése meg van törve, s a nagy nemzet hagyományos politikája áldozatul esve egy kőpenyfogató politikának, mely közt Napoleon az altala előerőszakolt császári trónon saját nevét és személyiségét egyensulyozgatja.

Nem lehet többé tagadni, hogy az aduna vidéke egy darázsfészek, melynek felbojatását már elkezdték a titkos kezek, s melybe előbb-utóbb a szomszédos hatalmaknak belenyulni elkerülhetlen feladatuk leend.

Nem tagadhatni többé, hogy Európa figyelmet gerjesztő s nagyobbszerü események előjátékai jelenkeznek, habár nincs kizárva annak lehetősége, hogy a diplomatia mesterfogásai vér helyett tinta árral oldják meg a gordiusi csomókat.

Mint curiosumot jegyezzük meg, hogy Milos uj fejedelemnek egyetlen fia Mihály Pozsony közelében Magyarhonban lakik s neje a gróf Hunyadi nemzetség utódja, egy feltünően szép magyar nő, kik azonban utódokkal nincsenek megáldva, s igy az egykor örökös fejedelemül választott Obrinovics család, habár most hatalmát visszanyerendi is, nem sokáig virágozhat Szervia fejedelmi székén.

Felszólitás a gazda-közönséghez.

A gazdasági-egyesület több jó hitellel biró köü- és belföldi szőltőtermelő birtokosokkal és intézetekkel magi egyhekötöttsége hozván, saját felelete és firmája alatt a jelen hort adó és asztali szőlőfajokat a visszafizetés kötelezettségének elvállalása mellett a honi gazdák számára meghozatja. Felkéretik hát a t. cz. gazdaközönség, hogy a megrendelni kivánók rendelményeiket a faj és mennyiség tiszta kijelölése mellett a titoknoki hivatalhoz f. évi január végéig jelentsék be. Kolozsvár, jan. 2-án, 1859.

Nagy Ferencz,
titoknok.

Ujdonságok.

= Mária Anna főherczegnő ő fensége, Császár ő felsége nagynénje, dec. 29-kén esti 10 órakor rövid betegség s az utolsó szentség felvétele után Bécs mellett Badenben—elhunyt.

= Nagy Leopold, Nozsvárról lakó hazánkfia, O cz. Felségének szemelyes kiállgatást nyervén, egyszersmind azon felsőbb kegyben részesult, hogy korábbi ügyvédi állását visszakapta, s itt Kolozsvárt ujra folytatja ügyvédi pályáját, azon reményével, hogy szorgalatkészsége hazánkfai részéről igénybe fog vétetni.

= Et is feledtük megirni, hogy a magyar akademia utóbbi gyűlésen az ideiglenesen ad thorum et mensam elkülönitett, e. cs s betures

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatja pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

Mélt. gr. DESSEWEFFY EMIL ur elnöki megnyitó beszéde a Magyar Akademia XVII-ik ünnepélyes közülésén.

(Folytatás.)

Voltak sokan, kik mindent a törvényhozástól várták és elegendőnek azon sikereket lajstromozni, melyek azon téren, melyre ez hatott, mutatkoztak, vagy igérkeztek. Voltak mások, kik a törvénykezités varázsvesszőjének segélyével, Kárpátokká rázig kiterjedő milliók mindnyáját rögtön megtanithatni a magyar nyelvre, és ép igy gyorsan saját nyelvük, szokásaik és sajátságaik levetkezésére biroi vélték. Voltak, ugonis, tiszteit Akademia, nem cserkély számmal ily fellengzőink, — hasonlók ama másnemű abrándozókhoz, kik ma a külföld irodalmában zajongnak, és a franczia és germán culturának érjét vélik a Szajnától és Rajnától a Bosporusig gőzmadonyi gyorsasággal végig futtathatni, s az oltott elázott milliókat felolvasztva magokba felszivhatni, — de voltak fáljdam, tulheveseink is, kik amazokná tobbet értottak.

Mindezen tusák zajában kevés figyelem volt a tudósok hangyamüködéseire. Hány fáradhatlan munkása müveldésünknek kizöltt szükséggel és szegénységgel, a részvétlenny miatt? hanyunk tudományos müvei hevertek, vevőkre nem talalva, könyvárusainkal, mialatt számos sibny elmemüvet kapva-kapkodott el onnan a közönség? Es ha a dolgok ily állásában halkabb lépéseket tegezek közöttunk a tudomanyos müveltség, mint az kivánatos és szükséges lett volna: bbaztathatjuk-e ezért Akademiánkat? Vajjon nincs-e tudva előttünk, hogy azon eszközök, melyekkel ez rendelkezhetik, koránsem elégségesek? Ám tekintsunk végig 28 éves müködésének sorozatán, vagy csak azon is, melylyel ma fogja — legközelebb 11 évre yonatkozóag ezen Gyülest — a titoknoki előterjesztés megismertetni, és nem fogunk bagadhatni, hogy az Akademia elébbre vitte nyelvünket, müvelte és terjesztette a tudományokat.

A siker, mely ilyenmü tudományos intézetek müködésétől várható a müveltségben, azon közönség részvéte és fogékonyságtól fugg, melyre ily intézetnek hatnia kell. S ezen részvét folyvást és kellő melegségben mutatkozott-e Akademiánk iránt? Nem elegtelenek-e meg ma is azon eszközök, melyekkel intézetünk rendelkezhetik? S állithatjuk-e, hogy mindig mutatkozott azon fogékonysag a közönséget, mely egyedul lehetett volna nagyobb sikerek szülője? Hány vak közöttünk és van talán meg ma is, ki nemzetiségunk mellett hő szavakra felbuzdulni azon mértékben kész, a melyben óvakodik irodalmunkat csak kegyesebb pártolni, szellemi tevékenységunkhez bizakodj is jártolni, magyar elemüveket olvasni, vagy csak meg is szerezni? Miöta kezdjük igazabban méltanyolni az irói érdemeket; miöta kezdünk merőben hálatlanok nem lenni azok iránt, kik az időkön kifogjuk, mikep magunkat s utódainkat bár csak a legszerénybb jöllétet is biztosithassák, mert egész életok annak volt szentelve, hogy diszt, fényt, hasznot irodalmunkra s a hazára árasszanak? Es nem értünk-e időket tisztelt Gyülekezet, és oly távol vannak-e már azok, midőn tépelődésenk és vizsalódásaink közepette, az egyhangusag hajhászása közben, a legmagasb érdekeink iránti osszhangzás lehetőségét kőzöttunk a szétszaggatva, mindenj, mi értelmi és erkölcsi sulyunkat valóban növesztheite volna, majdnem egészen kiesett ügyelmünkből, és ugy szólván hátlérbe volt szöritva?

Ekkor történt, hogy az Akademiánk alkotója megérkezettnek vélte az időt, onismeretre, helyeztünk szükségeinek megértésére hinni fol hennünket. Ekkor hallók tőle azon nagy és örök igazságot, hogy nem mennyiség, hanem minőség az erőnek sarkalata, hogy ha veszőjben forgunk, ez nem azért van, mert kevesen vagyunk, hanem mert sulyunk csekély; — ekkor kerde tőlunk, vajjon hiszszuk-e, hogy tehetőségeit csak ugy rakoheztai harkire, ki éppen kezenk köze jut, mint példaul meszet falra vagy mázat fazékra? vajjon hiszszuk-e, hogy parancs elegséges arra, miszerint valaki nemzeti sajátságaival kivelkőzzék? ekkor lelünk figyelemre, hogy nem elég törvényekt hozni, hanem azok iránt sympathiákat kell gerjesztani, hogy azt, ki oly törvénynek nem hődol, mely előtte gyülöletes, a törvény betűjének szigorú sujtasja ugyan, de a czél tévesztve van, mert ily eljárás fanatismust szül; — és akkor hozdittalnák egyszersmind arra, hogy kelségbeesünk s ellankadva a vaksorsnak átengednünk jövendőnk kifejtését épp oly mnyira nem szabad, mint unhöttségtől felfúva, és minden hatalmakat felbőszitve és ellenszegülésre kihiva, erővel törekedni az után, mit kirekesztőleg csak bölcsességnek, és pedig élettapasztalatnak szoba- vagy könyvbölcsességel érhetni el!

Fájdalom, uraim! hogy akkor nem értettuk meg Akademiánk alkotóját, de szabadjon hinnem, hogy ma már megértjük, — szabadjon hinnem, hogy nagy lajnaszfások nagy tanusigai hatásukat megtettek. Ezekkel gazdagodva állunk ma, komolyabbra változott viszonyokban régi nagy feladásunkkal szemközt, — igenis, régi feladásunkkal, mert csak az idők változtak tisztelt Akademia, de nem kötelességeink. A tudománylág képzett, gazdagitott és lehetőleg tökéletesitett nyelven mivelni és terjesztení tudományt, ekkép öregbitení a magyar közérdekeket szolgálni, magasabb szellemi és értelmi kifejlődéshez vezetni a magyart, s czáltal emelve tekintélyét, diszét, jelentőségét, arra kepesiteni, mikep a mivelttségi alárendeltség tartva és tisztelve, egyszer mindenkorra kijelölni utunkat és tisztünket. Ez pedig abban áll: elénk tüzött körünkben, és a mennyiben tölunk fugg, oda munkálni, hogy meg legyen szerezve a magyarnak az, minél tobbet bármely kőrülmények között elérhetni józanon nem remélhetett, de a minél kevesebb után törekedni önérzeténél fogva képtelen és az nem egyéb mint; a nem nagy számu magyarnak, értelmi és erkölcsi kifejlődésén és erején alapuló nagy és valódi sulya!

Ebből érthetjuk meg hogy liszlett Akademia, milép bármennyire lehet is szellemi tevékenységre buzditó az emberiségnek és tudományok szeretete már magában is, ezek fölött és ezeken tul, a magyar Akademia sohasem nélkulözheti a tiszta honszeretnek lelket és szivet magasabbra emelő és nemesitő meleg ihletését. Nekünk

(cz) nézve kimondá a válóper megszüntetését; mi igen örvendünk, hogy lapunkban mindkettőjü jó egyetértésben élnek egymás oldala mellett.

— Szebenből írják hozzánk, hogy ősz nap vére utczái megcsinosodnak, jórdaja elkeszült, vízpendegő mosnak hullott a level. A levél irójának ott letében reggel ki hullott a mir köra 9 órakor nem vala látható az utczákon, vasszerszámtól s elhordák; egészen ellenkezőleg az ottani szinházról írja, hogy azt ritkán szokák kisepreni. Ha ez igaz, akkor erről is elénekelhetni a tudva lévő népdalt: „Karton fersing vagyon rajta" stat.

— A testvérloni lapok egy berlini tudósítás nyomán azon hírt közölték, miképp Bulyovszky Lilla a berlini szinpadon fellépni készúlne. A t. mivesznének illtetekor egészen ellenkező nyilatkozatot tartalmazókat tettek szét, ket ezen hír átvételének, és nem is csalódtunk. Bulyovszky Gyulának a „Holgyultár" 294-dik számában tett nyilatkozata ezen hírnek valótlanságát állítja.

— December 23-ról egy császári rendelet adatott kezre, melyben a volt egy császári tárgyalás Magyar, Horvát, Tótország, a Szerbviajdaság és Erdélyre vonatkozóag. Ezen rendelet főczélja az, hogy a puszta vidékek bételepítessenek, akár a nepesebb vidékekről, bennszülöttekről, akár kívülről bevándorlókkal ártatlanul. A települő megalapított helységei telemes kedvezményekben részesülnek, hat évig mentesek a fold és pótlék-adóitól, tizenöt éven itt ment-sek az épületi, szárazföldi és kereset-adó alól, az át s vi-zi épitések terhelitől, és tíz éven át az állandó katonatartásitól. Legalább 50 önálló család kéjezhet egy helységet, s azoknak egy nemzetből és egy vallásunak kell lenni. A birtok vagy szabad vásár, vagy szabályszerinti megvétel adathatik át, de a szolgalmányokra nézve ki kell hogy legyen kötve a megválthatás, bizonyos időn tul. Az illető hivatalok utasitva vagynak a szerzádések megerősitésére s végrehajtásól a telepités ügyét teljes buzgalommal elősmozditani.

— Irtuk volt, hogy felsőbb rendelet folytán a nemzeti bánnak az 1000-es bankjegyket jelen év jun. 30-ig, a 100-at és 50-et aug. 31-ig, a 10-et okt. 31-ig kell beválnia; most egy a mult dec. 26-kán kelt felsőbb rendeletbe kéjest az 5—2 és 1 frtosok beváltási ideje is meghatározva lén a jövő dec. 31-ig. A bank fel van hatalmazva oly mértékben a mint ezen uprobb rendelet megjelenik, azaz milliora rúgó 1 frtos uj jegyeket aszztrai értékre adni ki. A régi bankjegyek közöl a 100, 50, 10, 5, 2 és 1-ek január 3-kán kezdve november 30-ig a bécsi, prágai, bécsújhely, pest, pest, lemberg, grácz, linczi, innsbrucki, temesvári, szebeni, brassói és zágrábi bank pénztárainál uj bankjegyekben bevéltetnek a beváltatnak (105 ujai számlva 100 régire). A bank fiok escompte és kölcsön pénztárai azonban a kilüzött idő alatt is a régi bankjegyek csak beliztetékep fogadtatnak el.

— A P. O. Z. egy érdekes kimutatást hoz, mely szerint a bécsiban 37,802,057 lekötve mené nagyságosszú szorosan. Magyarországon csak 8,678,220 lekötve, ebből a budai közigazgatási kerulete 1,743,513, a pozsonyiya 1,792,524, a sopronyiya 1,959,940, a kassaira 1,557,408, a nagyváradira 1,625,135. Ezek fiztenek egyes adót összesen 15,225,394 forintot, és egy állugosan egy fére csak 1 ft 45 kr, mig Velencében csak 2 ft 56 kr, Lombardiában 3 frt 47 kr, Alsó-Ausztriában a közszegben 3 ft 47 kr, Csesben 12 frt 53 kr. — Magyarhon indirect adója meg 32,202,373 frtra, s ebből igy egy fére alugosan csak 3 ft 43 kr, mig a tenger mellékén 11 frt 42 kr, Salzburgban 15 frt 8 kr, Felső-Ausztriában 13 ft 32 kr, Becsben 40 ft 34 kr. A pótlékadó Magyarhonban 8,066,810 ft, tehát az egyenes adó 53% -e, Trolban és Voralberghen ezek az egyenes adónak 113 pecentjét kéjezik. Becsben 57½ pcent, Velencében 66½ pcentjét. Az indirect utáni pótlékadó Magyarhonban 301,213. Összevetve tehát egy fő után igy: 1 ft 58 kr pótlék összes mindenféle adót fizet Magyarhon 55,798,739 forint, vagyis egyremásra minden fő után 6 ft 26 kr. Az aránylag legnagyobb adó Becsre egy fére 62 ft 57 kr, csak. Ez után jön Salzburg hol 20 frt 44 kr, mig Csehországban 5 ft 10 kr. Erdélyben csak 5 ft 43 kr esik egy fő után. Tehát Erdély legszegényebb, neki leven legkevesebb mit adozna.

— Hegy-Csáms' tudósítása szerint dr. Beck Hamburgban valamely ásvány anyagot fedezett fel, mely a részegséget azonnal megszüntéti. Ezen szert olajbogyóban adja be, s különösen egy iszákos lengyelen tett kisérletet, s ki két napon keresztül egy fő olajbogyót evett, s közbe-közbe olajbogyókat nyeldesve, a részegségnek legkisebb jelét se adta.

— Hegenburghan egy szegény 91 éves nő el a legszegényebb sorban, kinek számára egy kor Mozart „Varázsfuvolá" czimu alapjátékat az első genius szerepet irta; Kolozsváról hasonlóan egy elaggott nő él hasonló nyomorban, ki első volt azok közt, kik a magyar irodalom zsengeit szerkeszténi merték, s mikor a megszegő előadással megkeveltetek a hazai szinlapok közt, kik megnyujtották Thalia templomában azt az oltárlizet, mely körul most már lobban mindenki gond nélkül futtognek. Nem tudjuk a regenburgi szegény nőt-e-illetik ? a Kolozsváról elhagyottan élő agg szinészhő nevére : Sekelyanné.

— Egy tesini mérnok Croci Antonio igen fontos fölfedezést tett a szénkő-bányákban, melyszerint a vasút aránytalan helyeken is használtaba hozhatnák, s átmérőleg 100 meter emelkedésen 12 perecz alatt felhaladhatni rajta; mig a hasonló magasságú hiszszálás meg kivesebb időbe kerül. Egy értekezést is tesszén allitólag nucsébol, az epitészi igazgató jelenlétében a tervet vizsgálat ala vette.

— Vadászkedvelőknek: Porosz-Sisiből egy fontos vadászat fölfrcl kezdődik, s a melyhez hasonlóval az erdélyi vadász körinkákhol nem kedveskedhetnek; ott ugyanis egy roppant nagy hajtóvadászat elesett egy fő olyanatot s egy nőt, a mint ezen levélben, egy szamár ! a szegény csucsit egy tigmczvadászatkedvelő „Szabad-vak velte s ugy ejté el.

— A „Vas. Ujsz." tordai Gyongyosi Istvánnyka ezt kérdezi tőlünk: ezen szegény sajnálnak, hogy azon kormány, hogy ez nem a magyarhoni Gyongyosi volt, — csókonda a sirmelke iránti részvétel Pesten. A tordai Gyongyosi latinon nem volt nepszerűtlenkedő költő a multi század végen s a jelen kezdeten Erdélyben, mint a minő most Petőfi. Gyongyosi volt, ki a magyar nyelvnek rimmel kapcsolatos merhetetlenül kéjszegő finyesen kitutitotta, s ezen

felejtenünk sohasem szabad, hogy bármennyire nemesek és szépek legyenek a művelődési történelem szempontjából is az alkotónk lelke ellett lebegett czélok, de ezen nemes czélok, mialag az valódiag, czélszerűen megvalósuló czélok valának. Nekünk felejtenünk sohasem szabad, hogy ezen tudományos intézetnek magyar hazánk és magyar országiferlak alkották. Ebből folyó pontosan kötelezettek vagyunk, hogy az szibbaszlani vagy korlátozni, de becsben emelni, magasabb szentesítésben részesíteni fogja tudományos tevékenységünket és valóban tisztelt Akademia, azon korlun, melyben ezen czélt is ez oltinta meg az irodalmak bármelyikét azon veszélytől, hogy a szellem tevekenysége, vagy az anyagias mindennapisag közpészrcsiegig lelapulni, vagy pedig lelkelten és szavelten elméletek halmazaivá fogna szétszóródnak ugyan hogy a szellem tevekenysége, vagy az anyagias mindennapisag közpészrcsiegig lelapulni, vagy pedig lelkelten és szavelten elméletek halmazaivá fogna szétszóródnak ugyan hogy hypothesisek fogallitásaban elpárolgoni kénytelen be legyen.

Igy olvasztva be tisztelt Akademia a tudomány szeretetét hazaiba kötelezettségei erezbe, erelyben és kitartásban fogunk gyarapodni, ekkép fogunk, ugy akkor mikor az emberi eretelemnek a tudományokban visszatukrozó fész szerzeményeit felhasználni, valamint akkor is, midőn a magunk saját vizzsgálodasai és nyomozásai utjan önálló tudományos eredményekhez eljutni törekszünk, irányt tulayomlag mindig mitól vehetni, mi ugy az osszes emberiségre mint kulonosen hazánkra vonatkozna, a szellemi es erkölcsi állapotok javitásához vezethet.

Nem hibázom talán azt állitva, hogy maga a tudományos fejlődés általános menete czélunkat irányt jelöli ki elénk. Azt látjuk bármerre is kintsunk, hogy a puszlan eszmélkedő (speculativ) módszerről és tanulmányokról mindinkább elfordulnak az elmék. Ezt látjuk magan a hölcselet terén is. Az elvek és elmeletek keresésének helyére, mindinkább a tények történeti

nes adót összesen 15,225,394 forintot, és egy állugosan egy fére csak 1 ft 45 kr, mig Velencében csak 2 ft 56 kr, Lombardiában 3 frt 47 kr, Alsó-Ausztriában a közszegben 3 ft 47 kr, Csesben 12 frt 53 kr. — Magyarhon indirect adója meg 32,202,373 frtra, s ebből igy egy fére alugosan csak 3 ft 43 kr, mig a tenger mellékén 11 frt 42 kr, Salzburgban 15 frt 8 kr, Felső-Ausztriában 13 ft 32 kr, Becsben 40 ft 34 kr. A pótlékadó Magyarhonban 8,066,810 ft, tehát az egyenes adó 53% -e, Trolban és Voralberghen ezek az egyenes adónak 113 pecentjét kéjezik. Becsben 57½ pcent, Velencében 66½ pcentjét. Az indirect utáni pótlékadó Magyarhonban 301,213. Összevetve tehát egy fő után igy: 1 ft 58 kr pótlék összes mindenféle adót fizet Magyarhon 55,798,739 forint, vagyis egyremásra minden fő után 6 ft 26 kr. Az aránylag legnagyobb adó Becsre egy fére 62 ft 57 kr, csak. Ez után jön Salzburg hol 20 frt 44 kr, mig Csehországban 5 ft 10 kr. Erdélyben csak 5 ft 43 kr esik egy fő után. Tehát Erdély legszegényebb, neki leven legkevesebb mit adozna.

— Hegenburghan egy szegény 91 éves nő el a legszegényebb sorban, kinek számára egy kor Mozart „Varázsfuvolá" czimu alapjátékat az első genius szerepet irta; Kolozsváról hasonlóan egy elaggott nő él hasonló nyomorban, ki első volt azok közt, kik a magyar irodalom zsengeit szerkeszténi merték, s mikor a megszegő előadással megkeveltetek a hazai szinlapok közt, kik megnyujtották Thalia templomában azt az oltárlizet, mely körul most már lobban mindenki gond nélkül futtognek. Nem tudjuk a regenburgi szegény nőt-e-illetik ? a Kolozsváról elhagyottan élő agg szinészhő nevére : Sekelyanné.

— Egy tesini mérnok Croci Antonio igen fontos fölfedezést tett a szénkő-bányákban, melyszerint a vasút aránytalan helyeken is használtaba hozhatnák, s átmérőleg 100 meter emelkedésen 12 perecz alatt felhaladhatni rajta; mig a hasonló magasságú hiszszálás meg kivesebb időbe kerül. Egy értekezést is tesszén allitólag nucsébol, az epitészi igazgató jelenlétében a tervet vizsgalat ala vette.

— Vadászkedvelőknek: Porosz-Sisiből egy fontos vadászat fölfrcl kezdődik, s a melyhez hasonlóval az erdélyi vadász körinkákhol nem kedveskedhetnek; ott ugyanis egy roppant nagy hajtóvadászatot elesett egy fő olyanatot s egy nőt, a mint ezen levélben, egy szamár ! a szegény csucsit egy tigmczvadászatkedvelő „Szabad-vak velte s ugy ejté el.

— A „Vas. Ujsz." tordai Gyongyosi Istvánnyka ezt kérdezi tőlünk: ezen szegény sajnálnak, hogy azon kormány, hogy ez nem a magyarhoni Gyongyosi volt, — csókonda a sirmelke iránti részvétel Pesten. A tordai Gyongyosi latinon nem volt nepszerűtlenkedő költő a multi század végen s a jelen kezdeten Erdélyben, mint a minő most Petőfi. Gyongyosi volt, ki a magyar nyelvnek rimmel kapcsolatos merhetetlenül kéjszegő finyesen kitutitotta, s ezen

felejtenünk sohasem szabad, hogy bármennyire nemesek és szépek legyenek a művelődési történelem szempontjából is az alkotónk lelke ellett lebegett czélok, de ezen nemes czélok, mialag az valódiag, czélszerűen megvalósuló czélok valának. Nekünk felejtenünk sohasem szabad, hogy ezen tudományos intézetnek magyar hazánk és magyar országiferlak alkották. Ebből folyó pontosan kötelezettek vagyunk, hogy az szibbaszlani vagy korlátozni, de becsben emelni, magasabb szentesítésben részesíteni fogja tudományos tevekenységünket és valóban tisztelt Akademia, azon korlun, melyben ezen czélt is ez oltinta meg az irodalmak bármelyikét azon veszélytől, hogy a szellem tevekenysége, vagy az anyagias mindennapisag közpészrcsiegig lelapulni, vagy pedig lelkelten és szavelten elméletek halmazaivá fogna szétszóródnak ugyan hogy hypothesisek fogallitásaban elpárolgoni kénytelen be legyen.

Igy olvasztva be tisztelt Akademia a tudomány szeretetét hazaiba kötelezettségei erezbe, erelyben és kitartásban fogunk gyarapodni, ekkép fogunk, ugy akkor mikor az emberi eretelemnek a tudományokban visszatukrozó fész szerzeményeit felhasználni, valamint akkor is, midőn a magunk saját vizzsgálodasai és nyomozásai utjan önálló tudományos eredményekhez eljutni törekszünk, irányt tulayomlag mindig mitól vehetni, mi ugy az osszes emberiségre mint kulonosen hazánkra vonatkozna, a szellemi es erkölcsi állapotok javitásához vezethet.

Nem hibázom talán azt állitva, hogy maga a tudományos fejlődés általános menete czélunkat irányt jelöli ki elénk. Azt látjuk bármerre is kintsunk, hogy a puszlan eszmélkedő (speculativ) módszerről és tanulmányokról mindinkább elfordulnak az elmék. Ezt látjuk magan a hölcselet terén is. Az elvek és elmeletek keresésének helyére, mindinkább a tények történeti

bálos formából és szép nyelvből leczkét adhat sok ma kitrombitált kötöncé. — Midőn egy Tordán emelendő oszloprol volt szó, az irodalom emberienek tudnia kellett mindenn commentár nélkül, hogy nem „Murányi Vénus" szerepe érdekeltetik; mert hiba ha Erdélyben is tunteti ki magát egy költő, szintugy a magyar irodalomnak szolgál, s szintugy kell, hogy ismertessék neve.

— A lapunk dec. 30-ki számában megemlitett ittani irok közöl azt, ki szerénységét sértve erezi száltat, hogy a kőnyiáltozat nyugmére mivére hivatkoztunk, figyelmeztetjük azon veleményünkre, hogy a ki egy mivel fellépett nyilvános terre saját neve alatt, azonnal kitette magát annak, hogy érdeméről vagy erdemetlenségéről a közvélemény és journalisták saját belátása szerint nyilatkozhassék. Ezen jegyet mindenkorra fenntartva magunknak, kinyilatkoztajuk, hogy ha bármely közpálya emberéről szólunk, senki sem tehetni fel, hogy erre az impulsust a fellépésen. Indolyásáról vettuk volna; sőt annak akaratja ellen is joguk van nekünk nevéről s mukodéséről véleményt mondani, valamint jellemeznünk másoknak irányunkban valómeszét, ha az tény és nem ráfogás. Ezen nyilatkozatunkra azonban Péter Ilikesa és tanár úr szolgáltatott, ki, miután „Allatanitó" kiadta s a „Természetbarát" s más folyóiratokban erdeti czikkeivel a természettan terén nevére fölhivta a szót, s a másik véleményét, s a journalistákat nem vádolhatja azért, ha ezeknek tetszik öt méltanyolni. Bizonyára eppen azt, ki nevét mások után méltányolva emlité e lapokban, legkevésbé vezette iránytalan elfogultság, vagy vak rokonszenv, mert legkisebb ismereteségben sincs személyiségével.

(Hálanyilatkozat) Alább irt nyolcz évig, egy kinczt, természetére nézve meg nem fejtető nyerő kuzdottam, mely olykor hetekig álmomat rabolván el, vége életemet gyötrelmes teherré változtatta. Ezen csüggesztő allapotomból Dr. Nagel helybéli orvos tanár úr, egy fajdalom nélkül kiállott műtétel által, melynek egy dionyszus felette szörös kő kivétele testembol lett eredménye szerencsésen kiszabadtott, annyira, hogy egy hónap multva nekegy mestersegemet folytathatham. Ezen rendkívüli jóletemnek megmutatása irant hálaerzésemet nyilvánosan is kifejezni szent kötelességemnek tartom. Kolozsvárt, jan. 1-jén, 1859.

Honigberger Frigyes.

— Felkérés. Irodalmunk azon tisztelt barátai, kik Dózsa D. — verseire elő-fizetési levéket fogadtak el; meltóztassanak ivéket jelen hó 15-ig az ebben kiállitandó helyen, hogy a diszpéldányok kiállitásáról a megrendeléseknek kéjest tehessen intézkedést. A mik a szöllumán közbe jött megrendulas miatt január végén fog szétküldetni. Előfizetési ár: diszpéldány 2 ft., füzött p. 1 frint 5 kr. uj pénz.

II. *) Közlemény.

A kolozsvári allitandó ipartanoda költségeire tett aláirásokról.

Az 1. sz. iven gyüjtő: Bukuresti János M.-Vásárhelyt. Kormos János 5 pfrt, Kozma János 2 ft, Nemes Dániel 2 ft, Tisler Major 2 frt, Erdélyi Sándor 1 frt, Rácz János 1 frt, Ugrai György 1 frt, Bukuresti János 5 frt, Moldován János 1 frt. Összesen 20 pforint.

A 8. sz. iven gyüjtő: Székely Ádám M.-Bándon. Csoke József 2 ft, Agyagási Lajos 1 ft Hajdu János 3 frt, Székely Ádám 5 frt, Szekeres László 2 ft, K. Görg Barthá Ferencz 2 frt, K. Görg. Barthá János 1 frt, Nagy Klára 2 frt, Kovács Ferencz 1 frt, Illási János 1 frt, Kelemen Pál 1 frt. Összesen 21 pft.

A 12. sz. iven gyüjtő: Orbán Miklós Udvarfalván. Bartalis Sándor 1 frt, Windutz József 1 frt, Pataky Miklós 15 frt, Pataky Sándor 1 frt, Sárkány Fábián 2 frt, Sebestyén István 1 frt, Mihály Zsigmond 5 frt, idb. Sukosd István 1 frt, Nagy Ferencz 2 frt, Podor Elek 3 frt, Ösz József 1 frt, Mátó Mihály 2 frt, Albert Mihály 2 frt, Moldován Anna 1 frt, Csontos János 2 frt, Losád: Zudor Sámuel 1 frt, Orbán Miklós 1 frt, Szalay Farkas 1 frt, Rozsnyai János 1 frt. Összesen 44 pft.

A 16. sz. iven gyüjtő: Beregszászi Ilmer Gálfalván, Beregszászi Imre 10 pft.

A 19. sz. iven gyüjtő: Csiszér János, Kohiban, Csiszér János 5 ft. A 20. számu iven gyüjtő: Mózsa Ferencz, Pocsétszegen: Erős Márton 30 kr, Szabó Péter 30 kr, Voith Antal és Ila 1 ft, Voith Gergely 30 kr, Mózsa Ferencz Gergely 30 kr, Kis Sámuel 1 ft, Mózsa Ferencz 2 ft, Holosi Simon 30 kr, Voith Gyula 30 kr. Összesen 7 ft.

A 29. sz. iven gyüjtő: Incze Károly, Zolvanyon. Incze Károly 2 frt, Viski László 2 frt, Regécsi Pál 10 kr, Fentek Farkas 1 ft, Virág Károly 1 ft, Orbán Ferencz 1 ft, Balú József 1 ft, Burger Mózes 50 kr, Egy névtelen földész 8 kr, Egy névtelen földész 8 kr, Egy névtelen földész 4 kr, Egy névtelen földész 6 kr, Kesern András 10 kr, Incze Kálmán 14 kr, Orbán Miklós 1 ft. Összesen 10 ft 50 kr.

A 31. sz. iven gyüjtő: Paragó József, Ballan K. M. 1 ft, Ka. N. K. 1 ft, E. K. 1 ft, K. F. 4 kr, T. J. 4 kr, R. K. 4 kr, K. P. 4 kr, B. P. 6 kr, S. F. S. 6 kr, M. J. 24 kr, F. F. 4 kr, K. J. 12 kr, N. E. 4 kr, L. L. 12 kr, F. D. S. kr, Sz. J. 4 kr, B. S. 8 kr, F. J. 8 kr. Összesen 2 ft 6 kr.

A 33. sz. iven gyüjtő: Bereczky Károly, Zilahon Balog Pál 5 ft, Schwak Jakab 5 ft, Kaszler Antal 1 ft, Piros József 1 ft, Totis I. 2 ft, Dulka Ferencz 30 kr, Deutsch Ignácz 30 kr, Id. Hanke János 20 kr, Szakács György 20 kr, N. N. 20 kr, Id. Hanke N. 10 kr, G. M. 20 kr, Zakariás 40 kr, Biró Miklós 1 ft, N. N. 12 kr, N. N. 28 kr. Összesen 20 frt.

A 41. sz. iven gyüjtő: Wolf Gábor, Tordán. Wolf Gábor 5 ft.

A 44. sz. iven gyüjtő: Anwander Antal, Obrázsán. St. Sulucz Sándor 6 nmlga 20 ft, Hevesi Gábor 8 frt, Herepei Árpád 1 ft, Herepei I. 1 ft, I. ft, Herepei Kiroly 1 ft, Pattantyus Antal 10 ft, Pattantyus Ferencz 2 ft, Baczó László 3 ft, Veres Pál 3 ft, Galiczy Béla 10 ft, Olyán János 2 ft, Csersznyes György 2 ft, Kósa Mihály 1 ft, Anwander Antal 3 ft, Anwander Karolina 2 ft. Összesen 73 ft.

Az aláirások eredménye az előbbi közlemennyel együtt 3462 ft 56 kr.

Nemzeti szinház — Január 1-jén hozatott szinre „Mátyás király lesz" czimü történeti dí telvonósos szinmüve Szigligetinek. A mü

*) Az I. közlemény lásd „K. K." 1858. 76. sz.

Mit tettél, oh mit tettél,
Volt-e lelked, volt istened,
Midőn az ész trónusát
Lerombolád szivem felett?

Mért nem hagyál el ott.
A fásultság fagyos jegén,
Hol mint élő-halott
Illéleim e pusztában én...?
Hol az észnek közönye
Kiolve a szivalmát,
A búra és örömre
Hidegen nézni — meg'a nit.

Zajod közt oh világ!
Állottam, mint hideg szobor,
Mi nem gyujti semmi vágy;
Szeznlam szivem, nem sodor
S mig igy a szenvedélyek
Doemonai elattatám:
Családias erönyek
Orangyala mosolyga rám.

Hölgy, hölgy! — mért láttalak?
Kezed szivem melyébe nyult,
S hó-ujjaid alatt
Minden alvó hur felzudult;
Remény, fellés, áhrándok,
S mindaz, a mit az ifjukor
Képzel s teremt magának,
Agyamba zúg, szivembe forr.

Oh lázas éjszakák!
Szivégető szenvedelem!
Orom és bú-virág
Csokorba kötve sodor
Vidd el oh hölgy! s tépd ösze,
Bár szivem szétszakad vele!
Nem szabad, hogy szeresse te,
S nem szabad, hogy szeresselek!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

ga bírálaton alóli, hozzá hasonló előadással. Cs a Szabóné, Folinusné, Komároni és Szentkuti érdemnek némi kivételt, az utolsó a múlton előforduló imát igen szépen szavalván el. Gyulai nem Garát láttatá, mint a kit személyesítenie kell vala, hanem egy azon korbeli czigány vajdát, kiveresitett pofával, czigányos testmozdulattal. A szinhazat szelte tovább.

Január 2-kán adatott „Mátyás diák vagy a czinkotai ízze." Komároni Mátyás királyt elég élénksséggel adta. Illomos és szép játékoskodó Szabóné és Folinusné díszérelet erdemelnek; Boér Kupa Mátyas szerepében helyen volt; ugy szintén Bihari is. Simonyi a Sáfárt adta, elegge ügyeskezt helyet betöltení, csak hogy a szerepében jósolt instructiókra jobban ügyelt volna, ezekszerint a szerepnek, mint a kupa kezebél, hanem az ünnyutás alkalmával a lehekébél (Boérné) kellett volna kivenni. Az elszádás nem eppen szrollnak a legsikerültebbike közé. Közönség nem oly tömött mint az előbbi estén; hanem azért a szinhaz mégis telve volt.

Január 3-án, ezúttan mérsékelt szinpodra „Báléj" az előbbi szerepfelosztással, s hasonlóan sikerult előadással.

Feltunö volt azonban Baráti (Beitelhoim), nem mint a szinlapon volt, Bitoritiszta és ertelejes szép eneke, melyben kivalt feltünt az erthető szavalat, mint az operatagok negyobb részének hianyzik; pedig Baráti csak most tanulja a magyar nyelvet, hagjátéka és arczkifejezése szintén helyes volt. A harmadik felvonás végén folindulását, midőn nejére ismert, igen szépen tüntette elö.

A január 4-ikre kihirdetve volt „Tarquinok és Brutusok" vagy inkább elődadása, kozbe jött betegség: akadály miatt elmaradott. [illegible]

Levelezés.

Konstantinápoly, dec. 15-kén, 1858. — A kaimakamsag okozza zavarok az oláhfejedelemségek kérdése az, mi a mostani politikai pangás közepette foglalkodatja az elméket; a nagyhatalmasságok követei már több összejövetelt tartottak, de határozatokról csak annyit tudhatunk, mit az idevaló lapok mondanak, t. i. hogy oly hatarozatot hozattak, melyek jóvére lehetetlenné teendik a rendzavaró follépeséket, s egyszersmind a gondoskodva van arról is, hogy ha a kaimakamok valamelyikb lekoszönne, rögtön betöltessek helye. Kamil bey és Afif effendi, kik a fermán felolvasása után eljövendők valának, rendeletet kaptak az oltmaradásra, mindaddig, mig a valószinüek megérkezendnek, érködendök, hogy a szultán szeretnénnek joga semmiben meg ne sértessék.

A porta egy jegyzéket közlött a kuhalalmak kovetseivel, *a szuezi csatornát érdekelő, melyben mindazok irányában, kik pénzeiket* Lesseps urnak adták, mielőtt a szultán az egyptomi akirály engedménjét megerősítette volna, minden felelősséget magától elhárít. S ugyanaddigy, midőn az egyptomi kormány Jour. de Constantinople egy mérges czikkben megtámadja Lesseps-et, az eddig innepelt hős, s remtöleg mosdatja, többek között szemére veti, hogy minö gyönyödöttet s a kérdést compromittáló eljárta az, hogy Lesseps ur mintegy ki akarja erőszakolni a felmultatott siker s demonstratiok által a szultán beleegyezését, s ez által veszélyeztetni ugyis nagyon criticus vallalatát sát. A porta ez az ö engedelmes szolgálatjának a Jour. de Constantinople-nek ezen follépése most a szuezi csatorna s Lesseps ellen igen meglepett mindenkit, éppen akkor, midőn megérkezett azon levelei tudósítás, hogy a 200 millió frank alá van irva, midőn egész Europa melegen ragadta meg a kérdést, midőn az többé nem Lesseps, hanem az egész európai kereskedelem kérdésévé vált, mi szüksége lenne annak most a porta kezeszegésére. Sokan azt mondják, hogy itt Anglia keze dolgoznék; én alig hiszem, hogy miután nyilt ellentallása Nagy-Brittaniának ezen kérdésben mit se tehetett, akkor a torok szamony gyámoltalan ellenkezésébe helyezhetne valami reményt.

A Wabash nevü amerikai gőzös fregátnak, (melyről annak idejében irtam volt) itteni latogatása egy hosszas jegyzékirati harczra adott alkalmat a nagyhatalmasságok követei és a porta közöt, ennek közöttükben Fuad pasha egy jegyzékiratot közlött a kuhalalmak követeivel, melyben kéri, hogy ezután a Dardanellákoni ütközákázara engedelmet kérö hadihajók pontosan feljöjek ki nagyságukat s ügyu tartalmokat, hogy igy a pashát tudhassa, ha a parsi egyezményekben meghatározott nagyságon felulieke-e, vagy nem?

Adriánopolyból irják e hó 7-kéröl, hogy a Mateuza ujra kiöntött s iszonyu dúlásokat visz végbe. Adriánopoly kulvárosai Iderim és Kiricsbasi egészen vizzel vannak elboritva, több hazak összeomlottak, s több helyen a hazak tetjére s upra magaslatokra menekult nép ki van téve az éhhalálnak, a viz mindinkább nő, s vészesen rug mindent magával sodorva.

Beyrutbólöl irják, hogy az anseriták ellen küldött Tahir pasha és Musztafa pasha hadjárat szerencsés sikert kivétte, Herbey a lázadás fejé elfogatott s kivégeztetett, s a lázadás tökéletesen lecsöndesitetett, a remenik, hogy a Libanonon is nem sokára sukerulend a czarogó zabéket a druzok segitségével legyőzni, nagy-kanonban erkezek sorgek Beyrutba.

Malt ho 21-kén Athanase s suri katholikus püspök, midőn a Gregorian nagur czaltan alkalmazsát hirdetné ki templomában, megrohattatott, öltözete leszaggatatott csufosan, a templomból kidobatott; a beyrutbi consulok a beyrutbi pashánál jelcutet tevén, ez egy muhasbirt küldött, hogy a vétkeseket elfogvan Beyrutba vigye.

Dzseddái-i birek szerint a biztosok puhatolódzásabol tiszta kiünt volna, hogy a varosi balcsag fenne az ottani veresenyzők fiokczója, hogy a hatösag maga bujtogatta volna a fanatikus nepet a gyilkossága.

Viszontlátásig. Bakalum.

Tasnád, dec. 15-kén, 1858. — Vidékünkön nagyszerü vadászatok tartatnak, jöbb rókanyuj s egy farkas van eddig elfogatva. Ezek is számosan vannak, de vaddiszno nem igen mutatta magát, holott a mult évben csapatosan járták egész a helységekig, és ezen körulmény okozta azt is, mivel nagyon hozzá voltunk szokva a vaddisznóhoz, hogy a nyárnap egy szelid nagy kan, a mult hetekben pedig hét szelid sertés gyülkoltatott le vaddisznó képében.

Most jön a hirez, hogy Szilágy-Somlyóban kö fiatal legény oszszekötve van, amarra dobatva jöttek, hogy az egyik a másikat kessé hasitotta fel szerelmi érdekból, nem tudjuk meghalt-e? Nagy-Károlyban pedig a mult hetekben háromodavalo polgár kiment a szöllőben levö pincsebe idő alatt, ott a gazdák összeszaladtak, egyik vendégével, midőn már a hor oroszlányokká tette őket, elkezdek egymást gyémánt derekasan gyomrozni, a harmadik vendég társának védelmére közbevetette magát, és oh hallatlan vitéz! csapa pulatsagbol ötet fogják elő, legyirik a foltre s ott elhatároznak, hogy már most öljék meg, az egyik kést vett elő, a másik beledöfte, de azt már tudjuk, hogy azonnal meghalt. Bor és szerelem, mily gonosz szerezni vagytok fi a szenvedelyeknek?

Minden takarmányszükség daczára piaczunkon megfelelőbb áron kelnek a szarvasmarhák, egy pár ökör, minőségéhez képest 300—400 500 frt valtoban, egy jó tehén 60—70—80 fl. A lovászár igen gyenge, a sertés ára leszállott, jó hizott sertesi lehet venni 20—30—40 vfért. Az elet ára emelkedett. Tiszatáboa köbe 6 frt 84—90 kr. Kolszrcz 4 frt 48 kr. — 5 frt. Buza 6 fl. Zab 2 fl 24—40 kr. Tengeri 3 fl 12—24 kr p. pénzben.

Meg nálunk szélfúrc valló és nagyon nagy hasadás, hovatovább legnagyobb resze is, kivéven a kivendőket. Az uj kajczárosokat fel garassnak, pórjai garassnak mondják, pedig nagyban nem fognakily szamitassal csalódni. *).

Közlekedési utaink szerfelett roszak s a helységekben járhatlanok a hirteleni fagy miatt, azért piaczunkon nagyon gyérren van az elet kiállítva.

Vidékünkön a skárlát szerfelett dühöng s a gyermekeket támadja meg, sokat elhordván aldozatul közöttük.

Közelebbről azon hir lepett meg, hogy vásrosunkban a szuezi csatorna-kösci fogna — uj czélt kezdve — Magyarországba járni, s az itteni állomás a sz.-somlyói a n.-károlyi vonallal kötné össze; vajha ne lenne ez csak hir, hanem mihamarább bejönne, eddig elhagyatott vidékunk forgalmi előhaladásara. r. l.

*) Nem csalódnak az ezüst pénzek arányhoz, vagy a bankjegyekhez számitva, de igen a régibb réz pénzöl kérjükszerkedve, ha azoknak egyikén érték vesz meg. Szerk.

Külföld.

Anglia. — Bright dec. hó 15 dikén Edinburghban egy több mint két ezer emberöl álló gyülekezet előtt ismét tartott egy beszédet a parliamenti reformról, s a Newdegate és a „Times" által szólattetett ellen közölt biralatokra ügyekezett felelni. Newdegate ezen tényt emelte ki, hogy a földbirtok-aristokratia a grófságokban 25,000 egyénnek egy egy képviselöi számit, mig a városok népessége már 22,000-re számit egy követet. Bright elismerte e tényalaposságát, s a sulyegyen helyreállitására az egyforma faloszásnak a választási kerületekben leendő behozatalát javasló; aztán az ellene által kezére adott érveket taglalat alá vevé s kérdé tőle, hogy mi jelentösége van a felsöházunk a brit alkotmányban. A felsöházon — ugymond lényegileg — vagy a földbirtok érdekeinek közlege, és ez esetben annak beavatkozása a választásoknál a bérlök által folösleges és bitorlás volna, vagy ez nem áll s ekkor az aristokratia csak kisszámu családok érdekeit képviseli, melyek az örökösség, a hübérekhez kötött elidegenithetlenség és elsö szülöttségi jognál fogva sok alkalommal harmincz millió egyén nézeteinek ellentálnak s egy egész nép eszméi előhaladásnak ellenszegulnek. Mindkét esetben igen veszélyesek Newdegate ur nézetei a köznyugalomra nézve, minthogy a felsöház tekintélye helyett precariustekintélyt idéznek elö; egy ily vita eredményei e téren belothalanok lennének.

A „Morn. Adv." jelentése szerint lord Russell népszerüsége érdekében és hogy a kabinetbe ismét belépését lehetségessé tegye, egy igen széles alapu reformbillt szándékozik elöterjeszteni.

— A jóniai szigetek népe Gladstonet, az angol kormánybiztost, kitüntetéssel fogadta mindenütt, de a mellett azon forró vágyát sem mulasztotta el nyilvánitani, mennyire ohajt Görögországgal egyesulni. Mint Corfuból dec. 23-kán irják: az angol kormány, hir szerint, a jóniai szigetek lord-föbiztosának Maltából egy hajóhadosztályt adott rendelkezése alá, ha nétán nyugtalan mozgolmak törnének ki.

Törökország. — A következöben rövid atnézetét adjuk az utóbbi szerb eseményeknek, mint az eléttünk felkö levelezésekből egyberakható.

A szkupstinától végrehajtóhatalommal felruházott elénök Mihalnovics Stewesa december 22-dikén a nemzetgyülesi bizottmánynyal megjelent a katonaság kaszárnyája elött, hogy azt rábirja a Kara Gyorgyevics fejedelemtöli elpártolására, mert azt már a nemzet letévén a katonaságnak innes többé fége, s tovább rendelésig csak a szkupstinától veszi parancsait, mint a mely e pillanatban a kormányhatalmat kezelöi.

A 40—50 közöttöl álló küldöttség onnan a senatbor ment, hogy azt czélzatai iránt érlesitse. Mire a fejedelemhez vette útját felhiván arra, hogy a fejedelemségröl köszönne le. Kara Gyorgyevics be kezdetben elszántan megtagadta a kivánatot, de végre a bizottmánytol sarántva elhatározta gondolkozási idöt kérni magának, mielött végleges választ adhatna az elöterjeszt ajánlatra. Ez alkalmal volt, midön a fejedelem azon közlemenyt tette a bizottmánynak, miszerint ha lemondana is a fejedelemségröl, azt csupán Obrenovics Milos javára tenné; ekkor vonult azután a török erödbe.

A fejedelem iránti ellenzékies érzület különben is tulnyomó levén nem csoda, hogy a török várba menekvése annál nagyobb ingerültséget idézett elö, mert azzal ellenének a legkivánatosb eszköz lön kezökbe adva, hogy a fejedelem lépését saját értelmük szerint magyarázzák, s annak különben is fölénk párthiveit végleg elnémitsak.

A mindezek által kelesztett hangulat kifejezésére alitá a szkupstina mindjárt következö ülésében, a melyet rendkivül vihárosnak mondhatni. Az elnök, Misó, annak esemény szövegét kapván fel alapul, a azt kizsákmányolván, ültelöt beszédet tartott, melynek értelme e pontba szoritható: „Az a fejedelem, ki minket ide hagyott, maradhat-e tovább is a kormány élén?" A felelet ezen kérésre önként érthetölag csaknem egyhangu volt! Azonban sokkal kevésbbé lehetett Misó megelégedve, midön a most következett kérdésre: „Ki légyen hát a mi fejedelmünk?" a szkupstinaból ezen egyszerre hangzó feleletet hallá, hogy „Milos!"

Nem kevésbbé lehetett megütközve ez eseményen Wucsics és Garasanin, kik csak az imént emlitett esemény után léptek be a szkupstinába s addigi törekvéseikkel összehangzóag, ideiglenes kormányt tönek inditványba, átmenetül a fejedelmi széknek végleges betöltéseig.

Minthogy Obrenovics Milos még nem volt Belgrádban, Kara Gyorgyevics fejedelem pedig trónvesztetnek lön nyilvánitva, ennélfogva a Wucsics és Garasanin inditványa keresztül ment, s az ideiglenes kormány Garasanin, Stewesa és Ugricsiesöböl (a semmisitö szék elnökéből) be lön alitva.

Közvetlen arra, hogy a szkupstina alatal Kara Gyorgyevics letétele, s Obrenovics Milos fejedelemmé választása az elöbbi ülésben ki lön mondva, kiáltvány bocsátatott a katonasághoz, mely azt felhivta az uj fejedelem iránti hüségre eskujére. A katonaság azonban ezen eskületlétét visszautasitá, s megatartásával bizonyságát adá annak, mit várhat vala tőle Kara Gyorgyevics fejedelem, ha ezen elhatározó perczben bene nagyobb bizalmat helyzett és szilárdabb magatartás által a néppel és párfönökökkel szemben magát tisztelettel tarncsolóbb állásba tudta volna tenni. A katonaság, azt mindenki megvallja, kötelességhiven s derékül viselte magát a végső pillanatig, s csatakészen volt a kaszárnya udvarán kiállítva. Sőt egy csapat ki is ment a kaszárnyaből, oly czéllal, hogy utat törjön magának a fejedelemhez. E pillanatot valóban válságosnak mondhatni, mert az egybegyült tömeg ellene nyomult a csapatnak, de a melynek vezéreitöl tiltva lön saját polgártársai ellen erőszakhoz nyuloi.

A katona-csapat, a melytöl vezénylö tisztjét elszakittatik sö bántalmaztak is vele, visszavonult ismét kaszárnyájába, hol a többi csapatok még mind csalakezen valának kiállítva. E közben a város a legnagyobb izdalomban volt, a boltok zárvák, sőt itt-ott torlaszok emelésére is kiserlet téve. E sivár üzlet közepett hallatszott a kiáltás: „Eljen Milos! eljen Sándor!"

Habár oly egyértelmüleg nevezik is Milost a Sándor hg utódjának, de a menynyiben ön a személyeset s a dolgok helyzetét ismerem, még korántsem vagyunk a nyugalom kitöjjébe eljutva. Wucsics, Garasanin és Misó ellene vannak Milosnak, sőt Milos Obrenovics is amazok tervei felé hajlanék. Semmi kétség, hogy a emlitett pártvezérek szándokaikban vörös emberek, s igy különösen Stewcsó ellen csap ást intézni. Eszándok azonban e perczig komoly nehézségekre látszik találni, mert nem haltatszik, hogy valami történt volna, s a szkupstina még mindig a régi befolyást gyakorolja a dolgok menetelére." Ezeket irja a „Times Ztg." tudósitója.

Az olvasók tájékozása végett nem lesz fölösleges röviden összevenni Szerbiának függetlenségre jutása ötai történtét. Szerbia függetlenségét nyolcz évi 1801-tól 1808-ig tartó háborban vivta ki Czerny vagy Kara Gyorgynek (Sándor fejedelem atyjának) vezérlete alatt, ki az 1808. jul. 8-ki fegyverszünet alatt Szerbia fejedelmeül ismertetett el. A bukuresti orosz tröök béke (1812. máj. 28) Szerbia szabadalmait gyarapitotta. Czerny György azonban teljes függetlenségre törekedett s 1813-ban juliusban újra megkezdte a háborut a f. Kapu ellen. A fejedelem megveretett, s pártfiveivel együtt menekülnie kellettet az országból. A törökök most borzasztó legyetlenkedéseket követtek el, ugy annyira, hogy a szerbek kétségbeesett harcara kelt Milos Obrenovics alatt, melyöket 1816-ban ismét ösnöldségra juttatá. Milos Obrenovics a következő évben fejedelemmé választatott: Czerny György már egyébben elesett, egy orgyilkos fegyvere által. Milos annyira megtudta magát erősitni, hogy 1817-ben a kragujevácsi nagy nemzetigyülés által örökös fejedelemmé neveztetett. Jöllehet 1828-ban megtagadta a f. Kapu ellen háboruban az oroszokhoz csatlakozni, a drinápolyi béke által (1829) megerősittetek még is az ország jogai és szabadságai, s hat kerülettetá töröktöl visszakaptak. Milos, szerencsejének tetöpontján, megtörténtte mind a f. Kaput, mind Oroszországot, s birodgya és borzasztó legyetlenkedése által elvesztö saját népének hajlandó. Nemzeti ellenzék képződött ellene, melyet Oroszország gyámolitott s a f. Kapu örömest nézett. 1838-an egy a nemzeti párt

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetmi Könyvtár © Fundatja pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

által kidolgozott szervezeti szabályzat hozatott be egy nagyuri hattisherifnél fogva, s az a határtalan kényuralomhoz szokott fejedelem mellé a senatust is együtt kormányzói rendelé. Milost számadásra akarta vonni. Erre lemondott idősb fia Milan részére s elhagyá az országot (1839. maj 13). Milan még ez év jul. 17-én meghalt, s Milos kiesbb fia, Mihály, kiáltatott ki fejedelemmé, s a f. Kapu megerősíté. De nem tudott uralkodni a pártok folott, népe hajlamát sem tudta megnyerni s az 1842. szept. 8-kán kitört forradalom következtében Zimonyba kényszerült menekülni. Erre az országnagyok gyülése, a török hatósággal egyetértőleg, az Obrenovics családot kormányvesztethez nyilvánítá, s Czerny György második fiát, Karagyorgyevics Sándort választá fejedelemmé. Oroszország sokáig nem ismerte őt el, végre azonban megelőzé Karagyorgyevics Sándor 1843-ban jul. 27-kére, a formaság megtartása végett választászt rendelt: a nemzetgyülés őt választá s a f. Kapu hattisherifje által is megerősítteték. Sándor fejedelem ez idő óta egész mostanáig békésen kormányozott. — Nevezetes mozzanat kormánya alatt, hogy Szerbia az 1853—56-ki keleti háboruban éppen ugy nem vett részt, mint az 1828—29-ki orosz-török háboruban Milos alatt. Szerbia szabadságai az 1856-ki párisi békében mindemellett megerősíttetének. Tavai eléte ellen a nemzeti pártiak merényletet szöttek, mi azonban meghiusult. A tettesek halálra itéltetnek; ő azoknak megkegyelmezett; ugy azonban azokat bőrökbe zárattá, később mindenjókat kibocsáttatá, s Ruscsukba belebeszélteté. Ezen belebbeszélek s az országban levő Obrenovics Milos párti elégültelennek működése, nem más mértékben folyt be az utóbbi napok eseményeire.

Az ujabb mozgalmat illetőleg a „Pest. Ztg." via Temesvár azon hírt hozza, hogy Sándor fejedem elhagyta Szerbiát és nuszfirai területre menekült. Ezen hírt azonban se a pesti se a b é c s i lapoknak egész f. hó 27-ig terjedő közleményei nem erősítik meg. Ez utóbbi közlemények irgy szólnak: „A senatus a pénteken Sándor császár javára esetleg annak visszahivatása iránt bozott határozatát visszavonta. A szkupstina kérelmet készít a portához a volt fejedelem Milos javára, kikez kuldotöeget szándékozik intézni. A feledelemség beljeben nyugalom uralkodik. Tegnapelőt, mindán a katonaság egy része Sándor fejedelem mellett nyilatkozott, az összes belgrádi lakosság fegyverbe lépett. De lövés nem történt. Tegnap Sándor fejedelem családja magánlakat vett."

Azon körülményre, hogy a szkupstina Obrenovics Milost ő k ö s fejedelemmé kiáltotta ki, emlékezetbe hozza a „N. Z." hogy Obrenovics Milos, miután egy forradalom és harczi események folytán Czerny György ellen az ország kormányban követe, jutalmul azon hűségért, melyet a suzerain hatalom iránt tanusitott s mely főleg a gróf szabadságháboru alatt s a betiarystaknak Ypsilanti alatti folkelése közben tünt ki, a porta beráltja által örökös fejedelmi méltóságot nyert. Később, mint tudva van, és pedig hasonlag forradalom által kényszerítve, kénytelen volt a kormányról lemondani, s rövid időre második fia Mihály követte őt, kinek beiktató beráltja azonban a fejedelmi méltóság örökösségét semmi tekintetbe sem vette.

Ujabbak. — Belgrád, dec. 28. A kuldöttség Miloshoz már meg van vajasztva. A ruscsuki számüzöttek valamint más politikai menekültek visszatérhetése elhatároztatott. A városi rendőrfőnökség rendszabályokat határozott a csendháborítókat illetőleg.

Belgrád, dec. 28. Az „Ost. Corr." következő magánludósitást közöl: A küldöttség, mely Obrenovics Milos volt fejedelemhez menend, áll: a püspökből, egy senatorból, az archimandritából, a törvényszék elnökéből, egy főbb katonatiszthől, 18 népképviselőből, sal. A fegyveres erő folötti legfőbb hatalom jelenleg Stevcsónak, az öreg Milos herczeg főpártvezérének kezében van. A számüzöttek és menekültek visszatérésének megengedése első cselekménye az ideiglenes kormánynak, mely eddigelé a senatussal és szkupstinával egyetértésben áll. Mióta Sándor hg. csudajo mostani magánszállására vonult, a népség komoly és tiszteletteljes magaviseletet tanusit.

Belgrád, dec. 31. d. e. 11 órakor. Egy küldöttség indul lobogós csolnakokon a folyón lefelé Bukurestbe, Milosnak a fejedelmi méltóságot ajánlandó s visszatérésre megnyerendő. A gőzhajótársulat késlekedett e czélra gőzöst adni oda. A szkupstina kivánja Sándornak az országból eltávolitását.

Belgrád, dec. 31. d. u. 1 órakor. A senatus a szkupstinatörvényt mindenészrevétel nélkül elfogadta. Az ideiglenes kormány az ország nyugalma miatt felfüggesztett kivatalnokok jogát el nem vesztettnek nyilatkoztatja. A szkupstina kimondja, hogy a topsideri gazdasági iskola roszul van szervezve. A kragujevczi polgárság hálafeliratot viszen at a bérmadéknak.

Belgrád, dec. 31. 7½ órakor estve. Milos Kalafat mellett poljanai uradalmán várja a küldöttséget. Az országbeli küldöttségek elfogadták Jankovics javaslatát, hogy Sándor hg párthivei testvériesen kiméljék. Nagy örömujongás országszerte. Hálafeliratok mindenfelől.

Bécsi bőrze dec. 31-kén. — Nemzeti kölcsön 84.90. Metalicus 5% 84. Urbérj p. magyar 84.15. Erdélyi 82.50. Arany 43.70.

Felelős a szerkesztésért **BERDE ÁRON.**

Urbérkárpótlási tőke utalványozás.

A szászvárosi cs. k. megyei törv. utján Beke Daninak fornadisi birt ut. 433 ft 7½ kr, — Hubernagel Károlina özv. Krakkai Péternek tatarestaj, tamassesti, burjánfalvi b. u. 162 ft 43½ kr, — dito mesztánbó birt. u 1460 ft 25 kr, — Szabó Mária özv. Bágya Mózesnének kitidi bir u. 157 ft 51 kr, — Miklós Ferenczné bosorodi birt. ut. 108 ft 9½ kr, — Bágya Rózu, Gábor Ferenczném bosorodi, kitidi b. u 214 ft 27½ kr urb. kárp. tőke és jár. utalv. A köv. bead. febr. 10-ig. Tárgy nap április 15-ke d. e. 9 órakor.

A dézsi cs. kir megyei törv. utján Zudor Józsefné magurai b. u. 102 ft 48½ kr, — Czudor Zsigmondnak ddto 112 ft 48 kr, — Czolnakosi Daniak csolnakosi, dobolai, n.-okloai b. u. 362 ft 36½ kr, — gr. Teleki Jánosnak ugrinczi birtokai, vilyas-szerbojai, csokaszalui b. u. 2055 ft 56½ kr, — Farkas Ignácznak petrosenyi-dilszi, rekolyelui, tusjaj b. ut. 2802 ft 25 kr, — Fürtös Mária özv. Márton Gábornénak banyicza b u. 178 ft 7½ kr urb. kárp. tőke és jár. utalv. A köv bead. febr. 10-ig. Tárgy nap april 13-ka d. e. 9 órakor.

A dézsi cs. k. megyei törv. utján b. Inczédi László és Turczza Rózu özv. b. Inczédi Gergelynének bátoni b u 236 ft 52 kr, — Salamon Samuknak mini Simon Samu örökösének kö-lozsai, csicsó györgyfalvi b. 856 ft 56½ kr urb kárp. tőke és jár utalv. A köv. bead. febr 14 ig. Tárgy. nap april 14-ke d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. kir. megyei törv. utján grof Béldi Györgynek bodolai, nyéni, markosi, erősdi, drapolai b. u. 285 ft 64½ kr, — Könczei Máriának wolodi b. u. 0356 ft 9 kr, — dito beszerdi, gajnári, a-gézsi b. u. 1873 ft 35 ½ kr urb. kárp tőke és jár. utalv. A köv. bead. febr. 12-ig. Tárgy nap april 12-ke d. e 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvénysz. utján Zsombori Elek dalli, csömörlői, sz.-györgyi, rákosi, milványi, örödgkülli b. u. 9849 ft 16 kr, — dito zutori, tamásfalvi, m. n. zsombori, b. ut. 8166 ft 34 kr, — Zsombori Sándornak f.-es küllői, a.-eskülői, galponyai, ugruczi, borzovai, farkasmezői, rákosi b u. 9508 ft 20½ kr, — pusztaújbai birt. u. 1879 ft 41½ kr urb. kárp. tőke és jár utalv. A köv. bead febr 25-ig. Tárgy. nap april 15 és 16-ka d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. megyei törv. utján b. Wesselényi Farkas árvainak f.-rákosi birt u. 8322 ft 9½ kr, — Szabó Andrásnak mihályfalvi, hidegvizi b. u 824 ft 1 kr, — Szalánczi Samunak mihályfalvi, szász-veszdi b. u. 1062 ft 35 kr urb. kárp. tőke és jár. utalv. A köv. bead. febr 15-ig Tárgy nap april 15 ke d. e 9 órakor.

A.-udvarhelyi cs. kir. megyei törv. utján Kozma Gábornak kartefalvi, cs.-madarasi, cs.-dánfalvi, cs.-csomortani, mádefalvi birt. u. 14684 ft 58 kr urb. kárp. tőke és jár. utalv. A köv. bead. febr. 20-ig Tárgy. nap april 20-ka d. e 9 órakor.

A dézsi cs. k. megyei törv utján Horváth Julianna és Borbíránnak alsó-lisova, középfalvi, rétyiczki, malatadi b. u. 8668 ft 45 kr urb kárp. tőke és jár. utalv. A köv. bead. február. 14-ig. Tárgy. nap april 14-ke d. e. 9 órakor.

HIVATALOS HIRDETÉS.

(596) (1—3)

Nro. 8114—1858.

Pályázati hirdetmény.

A cs. kir. Kotozsv. m. megyehivatal által a tanácscsal 1127. ein. sz. alatt közlött cs. k. magas helytartósági rendelet nyomán a kolozsvári tanácscsal betöltendő ideiglenes rendőrfelügyelői (polizei-revisori) állásra, mely után évi 630. ó b. f. fizetés járul, ezennel pályázat nyittatik az 1859-dik évi januárius utolsó napjára kitűzött határidőre.

Pályázni kivánóknak be kell bizonyitani azt, hogy a közigazgatási és törvény-tudományokat szabályszerűen végezték, továbbá eddigi közigazgatási vagy szolgálatbiak, a magyar és németnyelvben tökéletesen birnak s e nyelvekben fogalmazási képességöket, nem különben feddhetetlen erkölcsi és politikai magaviseletöket.

Az e tárgybeli kérelmek a fenn kitűzött idő alatt alulirt tanácshoz nyujtandók be.

A kolozsvári tanácsból, dec. 31. 1858.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(597) (1—3)

Megnyitása egy uj szálloda nak Nagy-Szebenben „Magyar korona" czim alatt.

Alólirt a nagyérdemű uri renddel és t. cz. közönséggel alázatos tiszelettel tudatni kivánja, hogy N.-szebenben a Disznódi-utczában 169-dik házszám alatt a „MAGYAR KORONA" czimű szálloda a jövő 1859-dik év január 1-ső napján meg fog nyitatni.

Mind elegendő, kényelmesen butorozott vendégszobákról, ízlés és jólrendezett konyháról és ezek körül pontos szolgálatról gondoskodván, mind pedig legvalogatottabb hazai és külföldi borokkal bőven ellátva, és mindennemű a helyi legjutányosabb árszabási igérvén, tiszteletet kéri a t. cz. utazóktat, hogy ezen uj szálloda látogatásiskal szerencséltetni méltóztassanak.

N.-Szeben, dec. 24, 1858.

P. r o k o p p S e b e s t y e n, bérlő.

---

(559) (8—24)

STÁJER FŰNEDV,

mellbetegeknek,

Grácz és Bécs városok legügyesebb orvosai megegyözödése s igazolásaik szerint melynek a jelenben megjelenő tüntetik ki, ötékonyhatását különösen a köhögés, nátha, hurut, torok- és mell-fájásban, ugy hogy sokaknak szükségül vált és azoknak tulajdon nyilatkozatai szerint csupán ezen szernek köszönhetik sok esetben ujraélt s betegségök javulását.

Nagyon ajánlható ezen nedv u t a z ó k n a k. Kellemes ize miatt nemcsak gyermekeknek hasznos, hanem k o r o s i b b a k n a k, kiváltképen d i b e t e g e k n e k enyhülést szerez, s főleg e k e d t s é g e l l e n ajánlható.

Meglettekurak vehetnek szükségszerint, evés előtt s után rövid idővel, naponként a vagy 3 evőkalanal, ugyan annyiszor alubbtak, gyermekeknek, koruk szerint.

Purgleitner József,
gyógyszerész s készítője a stájer-fűnedvek Grácban.

Raktárom van Kolozsvárott KOZAK EDUÁRD „k a t o n á h o z" czimzett füszerkereskedésben.

(590) (3—3)

Hadrévén Szilvási Miklós udvarában husz darab szürke szervisi fajta malacrozó kocza eladó. Értekezhetni ott helyt a tulajdonossal vagy a gazdatisztivel.

---

(560) (10—24)

Mell-növény szeletek.

Koller F. J. gyógyszerész által Pozsonyban.

Kolozsvárti kapható Wolff J. gyógyszertárában.

Egy skatulya ára 20 kr. p. p.

---

(581) (2—3)

Eladó birtok.

Egy igen czélszerű, Kolozsvár városhoz ½ órányi távolságra felvő birtok, melyhez 763 holdon kapás szántóföld, 1-só osztályu, 45 jugerum 1400 □ öl kaszáló; 18 jugerum legelő, 52 jugerum szántóban kiosztott kölstáló, minden kellékekkel ellátva, udvarhaz cserppel fedve 5 szobából álló, azonkivül kócsár tartozik, óriákron vagy pedig hasonlóban kiadó. Értekezhet ebben az ügyvéd Veress Lajos belső-magyar-utczai 407. számu saját házánál.

---

(296) (2—4)

Stein J. könyvkereskedőnél Kolozsvárti, s állata minden könyvkereskedésben kapható:

LÉGTÜNEMÉNYTAN
a két Magyarhon éghaljviszonyai

s ezek befolyása a növényekre és állatokra.

Irta **BERDE ÁRON** természet- és vegytan tanára *Kolozsváttt, 1847.*

Ezen munkát ném akarjuk magasztalá szavakkal ajánlani a t. cz. olvasó közönség figyelmébe; annyi tényék, hogy a Korizmics, Benkő és Morocz által szerkesztett Mezei gazdaság könyve czimű jeles munka az időjárás, és éghaljunk tárgyalását ezen munkára alapitotta, s beszélő oly méltányolag szól,—hogy közelebbről i m a g y a r á k d e m i a 50 a r a n y M e r c z i b á n y i-féle jutalommal dijazta, elég hatalosan szólanak ezen munka becséről, ugy kiadó-tulajdonos azt hiszi, hogy ez egyetlen egy valamire való magyar könyvtárból, természettudományokkal és oksztrt gazdasággal foglalkozó egyének könyvgyűjteményéből se hiányoztatik. — Ára 2 frt 40 kr p. p. vagy 2 ft 80 kr ostrák értékben.

---

(594) (2—3)

Kolozsvárti, a t. p. minoriták utczájában verő-fényi oldalon az 538-dik számu jó állapotban lévő ház eladó. Értekezhetni iránta a benne lakó tulajdonossal.

---

(595) (2—3)

Egy jó háztól való ifju, ki a magyar és német nyelv- és irásban jártas, mint gyakornok folvételik

SCHUIZ KÁROLY
kereskedőnél.

---

(597) (2—3)

Eladó jószág.

Maros-Vásárhelytől egy órányi távolságra, a jószág itt egy gazdasági épületekkel jól beépitett czim alól, 15 zsellérjói, kik magok kenyerén évenként külön-külön 83 tenyér napszámot tesznek, 400 hold külsőhöld u. m. szántóföld, kaszálóföld, erdőföld és szőlőföld. A vevő az alkuszágnak czak kevés részét fogz kötöles *kényszerben fizetni, a többi részeket be kivánja* beltalozott adósságok adatnak ki. A venni kivánók bővebb tudósitást hajthatnak M.-Vásárhelytt, Nagy Zsigmond, Székely-Udvarhelyt Szajdel János ügyvéd urakttól.

---

(592) (3—3)

Hirdetés.

Alulirt közhirré teszi, miképp nála a bonczhidai gróf Bánfi major-udvarban, az alabb megnevezett, eladó állatok tatálatnak: u m.

1. 60 darab különböző koru, régi gr. Bánfi és Eszterházi erdélyi fajta ló, melyek közöttvannak anya kanczák is, van egy gróf Eszterházi erdélyi obrazsai eredeti fajta mén is. Ezen lovakat, a ménest tenyészteni akarók együtt, vagy a kedvelők egyenkintis a bonczhidai majorban megtekinthetik, és illő árban vásárolhatják.

2. 150 darab 3 éves válogatott szép tulok.

3. 60 darab válogatott nagy és szép testi béres ökör.

4. 50 darab mindennemű és koru igen jó fajta bivaj.

5. 250 darab fehér bagoner sertés, ebből 100 darab egészen t rókbőzán van kihizva.

6. 14 béres szekér, hozzávaló ekékkel és boronákkal.

A hiztól netalán el nem kelt darabok, 1859. márczius 9-tól 12-ig tartandó kolozsvári országos vásár alkalmával, Kolozsvárt, a lovagdai téren dobszó mellett fognak elárveresztetni. Értekezni, vagy értesülést lehet venni helyt Bonczhidán

MÜLLER MIHÁLY
haszonbérlőnél.

---

(421) (4—4)

Stein János-nál Kolozsvárti és Witch József-nél M.-Vásárhelytt kaphatók:

Magyar remekirók gyémánt-kiadása. Egy-egy kötet ára 40 pkr. Első kötet Kisfaludy Sándor. Kesergő szerelem, a költő arczképével. 2-dik kötet Kisfaludy Sándor Boldog szerelem. 3-dik kötet. Kisfaludy Károly kötetének, a költő arczképével. 4-dik kötet Kazinczy Ferencz kötetének, a költő arczképével 5-dik kötet, Kisfaludy Sándor. Gyula szerelme. 6-dik kötet, Csokonai válogatott versei, a költő arczképével

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központ Egyetemi Könyvtár, Erdélyi Múzeum-Egyesület pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

Nyomatott ez szám a Stein J. könyvkereskedésében.